
Fra: noreply@regjeringen.no
Sendt: 31. januar 2017 10:15
Til: !Postmottak OED
Emne: Nytt hørings svar til 16/3693 - Høring - forslag til endringer i vannressursloven og jordlova

Kategorier: Blå kategori

Referanse: 16/3693
Høring: Høring - forslag til endringer i vannressursloven og jordlova
Levert: 31.01.2017 10:15
Svartype: Med merknader
Kontakt avsender: Asplan Viak
Kontaktperson: Bernt Olav Hilmo
Kontakt-e-post: berntolav.hilmo@asplanviak.no
Tittel: Innspill på høringsnotat angående vannressursloven
Uttalelse:

Innspill på høringsnotat angående Vannressursloven

Høringsnotat

Forslag til endringer i lov 24. november 2000 nr. 82 om vassdrag og grunnvann (vannressursloven)

Hydrogeologer ved Asplan Viak vil med dette komme med innspill på høringsnotat angående endringer i Vannressursloven, samt innspill på Vannressursloven generelt.

1 Forslag om innføring av aktsomhetsplikt og forvalteransvar for grunnvann, §43

Vi støtter forslaget, og ser at dette vil få betydning for grunnvarmeanlegg. Vi mener derfor forslaget bør følges opp med en forskrift der dette beskrives nærmere. Forskriften bør omhandle både lukkede grunnvarmeanlegg basert på sirkulasjon av en kjølevæske i grunnen og anlegg basert på varmeveksling av uttatt grunnvann. Her er det behov for avklaringer om rettigheter vedrørende uttak av energi, innvirkning på naboanlegg, sikring mot påvirkning/forurensning av grunnvann etc.

2 Vannressursloven § 44 og §49.

I lovteksten heter det at *Grunnvannet tilhører eier av den grunn som grunnvannet befinner seg under.*

I forslag til ny § 49 står det at «*Erstatning for skade og ulempe fra et lovlig vassdragstiltak eller grunnvannstiltak kan bare kreves i den utstrekning skaden eller ulempen er urimelig eller unødig etter reglene i granneloven § 2 annet til fjerde ledd*»

I vårt arbeid med utbygging av grunnvannsanlegg er utarbeidelse av klausuleringsplaner viktig for å sikre brønnene og deres tilrenningsområde. Klausuleringsplanen omfatter en soneinndeling med tilhørende restriksjoner på arealbruken innenfor sonene. Det er vanskelig ut fra § 49, samt grannelovens §2 å skjønne hva som gir grunneier rett til erstatning ved klausulering av arealer for sikring av brønner og tilrenningsområde i forbindelse med et konsesjonsgitt grunnvannsuttak. I henhold til vanlig rettspraksis får grunneier erstatning for tap (reduisert avling på grunn av restriksjoner mot gjødsling, reduserte inntekter som følge av forbud mot grusuttak fra et godkjent massetak etc.) som følge av disse restriksjonene. I tillegg er det vanlig å gi en generell ulempeerstatning pr. da klausuleringen omfatter. Dette til tross for at ulempen neppe kan karakteriseres som urimelig eller unødig.

Med bakgrunn i Vannressursloven § 44 krever mange grunneiere i tillegg erstatning for selve grunnvannet i og med at de eier denne ressursen. I våre saker har grunneiere ikke fått en slik erstatning, men det har krevd mye tid og mye bistand fra advokater for å komme fram til dette. Mange grunneiere skjønner ikke at de ikke kan få betalt for en ressurs de selv eier. Logikken her må vel være at grunnvannet ikke har noen verdi før man har fått en rettighet til å ta det ut. Meningen med lovteksten må være at grunneier har førsteprioritet til grunnvannet så lenge det ikke blir eksproprietert eller inngått avtaler om annen utnyttelse.

Vi savner derfor en klarere presisering av hva grunneier kan kreve erstatning for, både med hensyn til eierforhold og ulemper som følge av klausulering.

Vi mener at lovteksten burde utformes slik at eierforholdene ikke er til vesentlig hinder for å kunne utnytte grunnvann til samfunnsnyttige formål og at grunnvann til drikkevannsformål bør ha førsteprioritet.

Vi støtter også den finske *Vattenlagen* som inneholder en særbestemmelse om at det skal gis tillatelse til å gjennomføre de undersøkelser av grunnen, vannmengden og andre forhold som er nødvendig for å utrede konsekvensen av grunnvannstiltaket.

Vannressursloven § 44 første ledd annet punktum viser til «areal på overflaten» I OT prp nr 39 (1998-99) side 357 står det: «Selv om grunnvannsføremkomsten bare ligger under en av registerenhetene i et slikt tilfelle, må partsforholdet mellom sameierne til grunnvannet beregnes ut fra hele driftsenhetens overflateareal. Dette betyr altså at hvis f.eks. en stor grunneier som har 10000 da eiendom eier kun 1% av overflatearealet av en grunnvannsføremkomst, mens 99 % eies av en annen grunneier som totalt har 100 da eiendom, så eier likevel den store grunneieren 99 % av grunnvannet, selv om dennes eiendom kun berører 1 % av grunnvannsføremkomsten. Dette er

etter vårt syn helt meningsløst og bør rettes opp. Selv om det i enkelte tilfeller vil kreve noe ekstra kartlegging for å avgrense grunnvannsforekomstene, **vil vi foreslå at det må være eierandelen på overflaten av selve grunnvannsforekomsten som skal telle.** Når det gjelder avgrensning av grunnvannsforekomster henvises det til Vanddirektivet og NGUs kartlegging.

3 Konesjonsplikt for grunnvannsuttak

Vi støtter de vurderinger som gjøres angående konsesjonsplikt for grunnvannsuttak. Vi er enig i at det er uheldig å knytte krav om konsesjon opp mot en fastsatt grense for uttaksmengde da konsekvensene av uttaket varierer med mange flere faktorer enn selve uttaksmengden (geologi, hydrologi, topografi, arealbruk, eksisterende uttak osv.).

Et annet forhold som ikke er nevnt spesielt i lovteksten er tiltak som omfatter både uttak og infiltrasjon av grunnvann. Dette er tilfellet for de fleste grunnvarmeanlegg basert på opp-pumpet grunnvann. Grunnvann pumpes opp fra uttaksbrønner, varmeveksles i en varmpumpe og infiltreres tilbake i grunnvannsmagasinet i returbrønner. Her kan det være snakk om store vannmengder, ofte 10-100 l/s. Det går ikke klart fram av loven om slike tiltak krever konsesjon. Skal det kun tas hensyn til nettouttaket eller er slike tiltak konsesjonspliktig ut fra andre forhold. **Her savner vi en klarere beskrivelse i lovteksten og/eller i en forskrift.**

4 Meldeplikt for større grunnvannsuttak

Det foreslås en meldeplikt for alle grunnvannsuttak over 100 m/døgn. Her vil nok enkelte uttak under 100 m/døgn kunne ha såpass store konsekvenser at det burde kreves en meldeplikt. For eksempel er grunnvann i fjell i kystområder en meget sårbar ressurs, og disse små grunnvannsforekomstene kan være meget viktig da de ofte representerer eneste ferskvannsressurs av betydning. Derfor kan en mindre økning i uttaket få store konsekvenser for vannkvaliteten på grunn av inntrengning av saltvann. Vi ser problemet med å lage en lovtekst som fanger opp disse forholdene. Vi ser også at § 43 angående forvalteransvar og aktsomhet delvis vil fange opp disse unntakene, men dette bør presiseres nærmere i en veileder/forskrift.

Hva med meldeplikt for grunnvarmeanlegg basert på utpumpet grunnvann som re-infiltreres i grunnen, dvs. uten netto uttak?

På samme måte som for søknad om konsesjon for uttak av grunnvann mener vi Vassdragsmyndigheten må utarbeides en **mal for meldeplikt for grunnvannsuttak.** Denne må gi en såpass detaljert beskrivelse av tiltaket at behovet for konsesjon kan vurderes, men må ikke bli så omfattende at man like gjerne kunne ha utarbeidet en konsesjonssøknad.

Vedlegg: -